

prima instanță: A. Rusu

dosarul nr. 3ra-35/2017

instanța de apel: T. Duca, S. Procopciuc, E. Grumeza

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Cimil împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea pensiei și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, casată hotărârea Judecătorei Edineț din 22 mai 2015 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii

constată:

La 12 ianuarie 2015, Victor Cimil a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea pensiei neîncasate și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, fiind beneficiar al pensiei pentru limita de vârstă, a ridicat pensia până în luna aprilie 2009 atât personal, cât și prin intermediul reprezentantului său.

Indică că în luna noiembrie 2003 a plecat peste hotarele țării pentru o perioadă nedeterminată și prin procura nr. 348 din 31 octombrie 2008, 1-a împuternicit pe Vasile Cojocaru pentru a-i ridica pensia. Procura a fost întocmită pe un termen de 6 luni.

Sușține că din 31 aprilie 2009 și până în prezent pensia nu a fost ridicată, din care considerente s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale r-nul Edineț cu solicitarea de a-i fi indexată și eliberată pensia pentru limita de vârstă, în mod retroactiv, pentru toată perioada care nu a fost încasată, adică începând cu 31 aprilie 2009 până la 31 ianuarie 2015.

Menționează că potrivit răspunsului Casa Teritorială de Asigurări Sociale r-nul Edineț, cu trimitere la art. 35 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, a fost informat că pensia a fost stopată

începând cu 01 iulie 2009 pe motiv că timp îndelungat nu a fost ridicată, fără a fi indicat expres despre mărimea pensiei stopate și de ce anume stoparea pensiei a început la data de 01 iulie 2009 și nu de la 01 mai 2009.

Concluzionează că actualmente nu poate beneficia de pensia sa retroactiv și că în mod ilegal este deposedat de restul pensiei începând cu 01 mai 2009 până în luna decembrie 2011 inclusiv, adică pentru o perioadă de 2 ani și 8 luni.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 1, 46, 47, 54 din Constituția RM, art. 1 Protocol 1 CEDO, 166-167, CPC, art. 1, 2, 10 alin. (3), 13, 32, 34 din Legea privind pensiile de asigurări sociale.

Solicită anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț nr. 2/1-2015 din 28 ianuarie 2015 privind eliberarea pensiei pentru limita de vârstă în mod retroactiv, începând cu 31 aprilie 2009 până la 31 ianuarie 2015, încasarea pensiei neîncasate începând cu 31 aprilie 2009 până la pronunțarea hotărârii și a cheltuielilor de judecată.

La 23 aprilie 2015, Victor Cimil, reprezentat de avocatul Dorin Cimil, a depus cerere de modificare la cererea privind plata pensiei neîncasate prin care a solicitat încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM a sumei de 136696 lei cu titlu de pensie pentru limita de vârstă neachitată pentru perioada 01 iulie 2009 până la 01 mai 2015 și a dobânzii de întârziere pentru perioada 02 februarie 2015 până la 08 aprilie 2015, în sumă de 5215,05 lei, în total suma de 141911,05 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț din 22 mai 2015 acțiunea a fost admisă.

A fost anulat refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț din 28 ianuarie 2015 nr. 11-205 privind eliberarea pensiei pentru limita de vârstă în beneficiul lui Victor Cimil, în mod retroactiv, începând cu 31 aprilie 2009 până la 31 ianuarie 2015.

A fost obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț la achitarea pensiei neîncasate în beneficiul lui Victor Cimil, luând în considerație indexarea acesteia, începând cu 31 aprilie 2009 până la momentul pronunțării hotărârii pe caz.

A fost încasat din bugetul Asigurărilor Sociale de Stat, gestionat de CNAS al RM în beneficiul lui Victor Cimil, suma de 136696 lei, cu titlu de pensie pentru limita de vârstă, neachitată de la 01 iulie 2009 până la 01 mai 2015 și a dobânzii de întârziere pentru perioada 02 februarie - 08 aprilie 2015, în sumă de 5215,05 lei, în total, suma de 141911 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 octombrie 2015, apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a fost admis, casată hotărârea Judecătorei Edineț din 22 mai 2015 și pronunțată o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2016 a fost admis recursul declarat de Victor Cimil, reprezentat de avocatul Dorin Cimil, casată decizia Curții de Apel Bălți din 15 octombrie 2015 și trimisă pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2016 a fost corectată eroarea strecurată, atât în textul, cât și în dispozitivul deciziei Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2016, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Cimil împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale,

prin substituirea sintagmei „la rejudicare la Curtea de Apel Chişinău” cu sintagma „la rejudicare la Curtea de Apel Bălţi”.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din 24 mai 2016 a fost admisă cererea lui Victor Cimil, reprezentat de avocatul Dorin Cimil privind sesizarea Curţii Constituţionale.

A fost remisă cererea lui Victor Cimil, reprezentat de avocatul Dorin Cimil privind controlul constituţionalităţii sintagmei „ a cărei valabilitate nu poate fi mai mare de 6 luni consecutive” din art. 34 alin. (3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, care prevede că pensia se plăteşte mandatarului numai la reprezentarea procurii, a cărei valabilitate nu poate fi mai mare de 6 luni consecutive.

Alin. (1) din art. 35 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, care prevede că plata stabilită şi neîncasată la timp se plăteşte retroactiv pe o perioadă de cel mult 3 ani până la data solicitării.

Sintagmei „al cărei termen de valabilitate nu poate fi mai mare de 6 luni consecutive” stabilită în pct. 5 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 929 din 15 august 2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de stat şi alocaţiilor sociale de stat.

Sintagmei „retroactiv pe o perioadă de cel mult 3 ani anterior datei solicitării, dar nu mai devreme de data suspendării” stabilită în pct. 20 din Hotărârea Guvernului nr. 929 din 15 august 2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de stat şi alocaţiilor sociale de stat.

Examinarea pricinii a fost suspendată până la examinarea sesizării.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din 27 iulie 2015 procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Cimil împotriva Casei Naţionale de Asigurări Sociale a RM, a fost reluat.

La 11 octombrie 2016, Victor Cimil, reprezentat de avocatul Dorin Cimil a depus o cerere, în conformitate cu art. 372 alin. (3) CPC, prin care a solicitat încasarea din contul Casei Naţionale de Asigurări Sociale a RM pentru perioada 01 mai 2015 - 11 octombrie 2016 a venitului sub formă de pensie neîncasată pe perioada judecării pricinii în ordine de apel, precum şi a dobânzilor de întârziere pentru perioada 09 aprilie 2015 - 11 octombrie 2016, conform art. 619 Cod civil.

În acest sens a solicitat încasarea sumei pentru perioada judecării pricinii în ordine de apel începând cu 01 mai 2015 – 11 octombrie 2016, data unei eventuale decizii executorii a Curţii de Apel Bălţi, care este egală cu 17 luni şi 11 zile, ceea ce constituie 35911,01 lei, dobândă de întârziere pentru perioada 09 aprilie 2015 - 11 octombrie 2016 în sumă de 4690 lei, în total suma de 40561,6 lei.

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 18 octombrie 2016 a fost admis apelul declarat de Casa Naţională de Asigurări Sociale a RM, casată hotărârea Judecătorei Edineţ din 22 mai 2015 şi pronunţată o nouă hotărâre de admitere parţială a acţiunii.

A fost recunoscut ca ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineţ privind plata lui Victor Cimil a pensiei neîncasate pe perioada ce depăşeşte 3 ani.

A fost obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț să calculeze și să achite pensia neîncasată pe perioada începând cu 30 aprilie 2009 până la 18 octombrie 2016.

În rest pretențiile lui Victor Cimil au fost respinse.

La 10 noiembrie 2016 de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva decizia Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei recurate cu pronunțarea unei decizii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Indică că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Explică că instanța de apel în motivarea soluției adoptate privind obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț de a calcula intimatului și de a-i achita pensia neîncasată indexată pe perioada începând cu 30 aprilie 2009 până la 18 octombrie 2016, s-a bazat pe faptul că la data de 19 iulie 2016 Curtea Constituțională a declarat neconstituțională sintagma „pe o perioadă de cel mult 3 ani până la data solicitării” din art. 35 alin. (1) din Legea nr. 156 din 17 octombrie 1998, cât și sintagma „pe o perioadă de cel mult 3 ani anteriori datei solicitării, dar nu mai devreme de data suspendării” din pct. 20 din Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de stat și alocațiilor sociale de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 929 din 15 august 2006.

Menționează că potrivit art. 77 alin. (1) din Codul jurisdicției constituționale, hotărârile și avizele Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în decursul a 10 zile de la data adoptării lor.

Atenționează că hotărârea Curții Constituționale emisă la data 19 iulie 2016, nu este publicată, nici până la momentul declarării prezentului recurs, în Monitorul Oficial.

Or, după regula generală, cât și prin prisma art. 1 alin. (2) din Legea privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale nr. 173-XIII din 06 iulie 1994, un act legislativ, normativ sau la caz o hotărâre a Curții Constituționale, poate deveni opozabilă terților după publicarea în Monitorul Oficial.

În alt aspect recurentul indică asupra faptului că instanța de apel a admis acțiunea către subdiviziunea teritorială a Casei Naționale de Asigurări Sociale - adică către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț.

Consideră eronată această soluție, deoarece subdiviziunea teritorială menționată, nici nu putea fi parte pe dosar, pe motivul că aceasta nu are personalitate juridică și respectiv, nu posedă capacitate procesuală de folosință în conformitate cu art. 57 alin. (1) CPC care prevede că capacitatea de a avea drepturi și obligații procedurale civile (capacitatea de folosință a drepturilor procedurale civile) este recunoscută în măsură egală tuturor persoanelor fizice și organizațiilor care se bucură, conform legii, de dreptul adresării în judecată pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime. Alin. (2) din același articol prevede că lipsa capacității procesuale de folosință poate fi invocată în orice

fază a procesului. Actele de procedură îndeplinite de persoana lipsită de capacitatea de folosință sunt nule.

Iar în conformitate cu art. 59 CPC parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

Reiterează că potrivit art. 44 alin. (4) din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, casele teritoriale sunt structuri teritoriale ale Casei Naționale și nu au calitatea de persoană juridică.

Relevă că având în vedere faptul lipsei personalității juridice a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț și implicit a capacității de folosință casa teritorială nu putea fi parte în proces, la caz - pârât.

Consideră că instanța de apel urma să stabilească dacă la soluționarea pricinii sunt aplicabile prevederile art. 265 pct. g) CPC.

Mai indică că prin obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț de a achita pensia neîncasată intimatului, instanța de apel a atins drepturile Casei Naționale de Asigurări Sociale, pe motivul că anume Casa Națională de Asigurări Sociale, potrivit art. 44 alin. (1) din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999, gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat, altfel spus este autoritatea publică care direct se face responsabilă de achitarea pensiilor și nicidecum subdiviziunile sale teritoriale.

La 22 decembrie 2016 Victor Cîmil a depus referință la cererea de recurs declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, prin care a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 04 noiembrie 2016 (f. d. 203) și recepționată la 09 noiembrie 2016 fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 217).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță